

DOI: 10.32347/2786-7269.2024.8.111-129

УДК 711.585

Овсянкін О.П.,

metrika2003@gmail.com , ORCID: 0009-0002-6131-3062,

Носаль С.С., nosalstepan58@gmail.com , ORCID: 0009-0001-6904-7611,

Одеська державна академія будівництва та архітектури

ІНКЛЮЗИВНІ ІНІЦІАТИВИ З МІСЬКОГО ПЛАНУВАННЯ

Основне завдання статті дослідити ключові аспекти та виклики інклюзивного міського планування та важливість створення міського середовища, яке відкрито та доступно для всіх людей, незалежно від їхньої фізичної або психологічної здатності. Починаючи з аналізу поняття інклюзії у контексті міського середовища, стаття розглядає різноманітні аспекти життя людей, які потребують ретельної до себе уваги при загальному плануванні містобудівних проектів. Досліджуються приклади успішних інклюзивних заходів на якість життя громадян та соціальну включеність, зокрема, на впровадження вільних середовищ, підвищення доступності громадського транспорту, а також створення доступних для осіб з інвалідністю об'єктів інфраструктури.

Результатом статті є заклик до спільних зусиль урядових органів, громадських організацій та міських мешканців з метою створення більш доступних, справедливих та інклюзивних міст, які відповідали б потребам усіх своїх жителів.

Ключові слова: інклюзивність; міське середовище; громадський простір; доступність; безбар'єрність; універсальний дизайн.

Актуальність дослідження. Необхідність інклюзивного міського планування продовжує залишатись актуальною проблемою через кілька ключових аспектів:

По-перше, відповідальність перед соціальною справедливістю підкреслює необхідність включення всіх груп населення у процес міського розвитку. Інклюзивне планування гарантує, що потреби мешканців із різних соціальних, економічних та фізичних контекстів беруться до уваги при прийнятті рішень про міську інфраструктуру, послуги та ресурси.

Друга важлива складова – економічний розвиток. Інклюзивне міське планування сприяє створенню умов для рівного доступу до можливостей розвитку для всіх мешканців міста, що, в свою чергу, стимулює інвестиції, підприємництво та загальний економічний зріст.

Третя причина – культурна різноманітність. Інклюзивне міське планування враховує та підтримує різноманітність культурних потреб, сприяючи створенню міст, які відзначаються культурною відкритістю та толерантністю.

Четверта причина – створення сприятливого середовища для всіх. Інклюзивне планування сприяє розбудові міської інфраструктури, яка є доступною та придатною для користування всіма мешканцями, незалежно від їхніх фізичних обмежень або мобільності.

І нарешті, п'ята причина – зменшення соціальної вразливості. Інклюзивне міське планування створює можливості для широкого співробітництва та участі громади у прийнятті рішень, що допомагає знизити рівень соціальної вразливості та підвищити рівень соціальної інклюзії у містах.

Отже, дослідження та впровадження інклюзивного міського планування залишаються критично важливими завданнями для побудови міст майбутнього, які будуть справедливими, економічно процвітаючими, культурно різноманітними, доступними для всіх та менш вразливими до соціальних викликів.

Постановка проблеми. Для більшості великих міст України сьогодні характерними ознаками є низький рівень інклюзивності, несприятливі екологічні умови, низька якість міського архітектурного середовища, не облаштованість пішохідних просторів, відсутність комфортного пересування для людей, не зважаючи на вік чи інвалідність [1].

Аналіз сучасних досліджень та публікацій. За даними ООН, близько 15% всього населення Землі має інвалідність. Проте, як кажуть урбаністи, більшість міст України розраховані винятково на молодих, сильних та здорових, хоча часто навіть для таких категорій прогулянка вулицями може перетворитись на біг із перешкодами. Крім того, у містах є цілі соціальні групи, які не включені або лише частково включені у життя суспільства за різних обставин (догляд за хворими, паліативні випадки), і тут питання логістики стає найголовнішою перешкодою.

Україна у цьому випадку має ще й додатковий аргумент, який стосується наслідків війни як для цивільних, так і військових. Тих, хто отримав травми, які змінюють спосіб життя. І число людей з інвалідністю росте. Статистика перших 10 місяців повномасштабної війни демонструє в 3.5 рази вищу кількість реєстрації людей з інвалідністю, ніж за аналогічний період до війни [2].

Виклад основного матеріалу. Навколишнє середовище здійснює величезний вплив на якість життя кожної людини. Міста, вулиці, будівлі та міська інфраструктура з часом трансформуються та еволюціонують. Об'єкти, призначені для загального користування, мають бути доступними для кожного та не можуть виключати жодного мешканця. Створення доступної

інфраструктури починається з включення універсальних принципів проектування і розробку громадських просторів [3]. Міське планування відіграє вирішальну роль у формуванні наших міст і спільнот. Воно не тільки визначає, як організовані будівлі та інфраструктура, а й впливають на загальну доступність та інклюзивність громадських просторів. Універсальний дизайн в міському плануванні, спрямований на те, щоб зробити місця і продукти, придатні для людей усіх здібностей, незалежно від віку або інвалідності. Цей підхід гарантує, що кожен може орієнтуватися і насолоджуватися громадськими просторами, не стикаючись на непотрібні бар'єри. Останніми роками зростає визнання важливості універсальних принципів дизайну в міському плануванні та їх застосування, деякі з них:

1. Увімкнення функцій доступності. Одним з фундаментальних принципів універсального дизайну є забезпечення доступності громадських місць для всіх, незалежно від їх фізичних здібностей. Це означає розгляд потреб людей з порушеннями мобільності, таких як користувачі інвалідних візків, а також людей з порушеннями зору або слуху. Проблема доступності для людей з інвалідністю на інвалідних візках, батьків з дитиною у візочку, а також для всіх тих, хто може зустріти перешкоди при користуванні сходами, може вирішуватись встановленням у міській простір пандусів. Пандуси перетворюють перешкоду у можливість. Вони дозволяють людям легко пересуватися по місту, забезпечуючи їм рівний доступ до громадських просторів, магазинів, офісів та інших місць. Для батьків з дітьми у візочках або колясках пандуси дозволяють легко пересуватися з дитиною без необхідності піднімати важкі візочки по сходах, що зменшує стрес для батьків та робить їхню подорож більш приємною та безпечною [4]. Це не лише демонструє повагу до всіх громадян, а й робить місто більш дружнім та інклюзивним. Місто Барселона є яскравим прикладом включення функцій доступності в міське планування, завдяки своїй ініціативі «Доступна Барселона», місто внесло значні поліпшення з погляду доступності, гарантуючи, що люди з обмеженими можливостями можуть безпечно і незалежно орієнтуватися в громадських місцях [5]. Саграда Фамілія, одна з головних визначних пам'яток Барселони, є обов'язковим у списку всіх відвідувачів каталонської столиці, і хороша новина полягає в тому, що він може сподобатися кожному. Хоча допомога на вході корисна через досить круту рампу, внутрішня частина базиліки плоска, і її можна легко оглянути, якщо візочники відвідують Барселону.

2. Пріоритет безпеки. Універсальні принципи дизайну також наголошують на важливості безпеки та залучення шляху в громадських місцях. Проектування чітких та інтуїтивних вивісок, добре освітлених шляхів та

доступних екстрених виходів може допомогти людям впевнено та безпечно орієнтуватися у громадських місцях. Чіткі інклюзивні всеосяжні вивіски мають вирішальне значення для людей з порушеннями зору або когнітивними порушеннями для самостійного орієнтування громадських місць. Вивіски мають бути розроблені з високими контрастними кольорами та великими розбірливими шрифтами. Також, вивіски з шрифтом Брайля мають бути встановлені для надання інформації людям із порушеннями зору (рис. 1).

Рис. 1. Табличка зі шрифтом Брайля.

Правильно позначені знаки не тільки допомагають людям проходити через область, а й надають важливу інформацію про надзвичайні виходи, найближчі об'єкти та потенційні небезпеки. Це допомагає людям почуватися впевненіше та безпечніше під час користування громадськими місцями, особливо в незнайомих областях. Встановлення тактильних плит може використовуватися для попередження людей з порушеннями зору про зміни у висоті, таких як пандуси, сходи або пішохідні переходи. Ці текстуровані поверхні надають тактильні сигнали, що дають змогу людям безпечно орієнтуватися в громадських місцях (рис. 2).

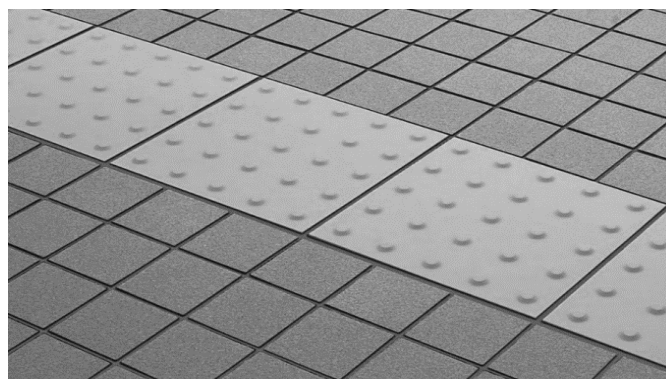

Рис. 2. Тактильні плити.

Також, одним із найважливіших аспектів забезпечення безпеки в громадських місцях є, встановлення освітлення. Добре освітлені райони перешкоджають злочинній діяльності та змушують людей почуватися

безпечніше, щоб використовувати ці місця, особливо у вечірні та нічні години. Встановлення яскравих і стратегічно розміщених освітлювальних приладів може допомогти усунути темні кути та темні зони, мінімізуючи ризик нещасних випадків і злочинних інцидентів. Наприклад, місто Сіетл впровадило проєкт із поліпшення освітлення у своєму центрі міста, щоб підвищити безпеку для пішоходів і знизити рівень злочинності, збільшивши кількість вуличних ліхтарів і використовуючи енергоефективні світлодіодні лампи, вони змогли створити яскравіше і безпечніше середовище для всіх.

Ще один ефективний спосіб підвищення безпеки в громадських місцях – це використання систем спостереження. Камери відеоспостереження стратегічно розміщені в парках, площах та інших громадських областях, можуть стримувати злочинну діяльність і надавати докази в разі будь-яких несприятливих інцидентів. Ці системи контролюються правоохоронними органами або співробітниками безпеки, допомагаючи забезпечити швидкий відгук на будь-які потенційні загрози. Чудовим прикладом успішної реалізації систем спостереження є Лондон [6], з великою мережею камер спостереження, широко відомою як «кільце сталі», місто значно знизило рівень злочинності та створило безпечніше середовище як для жителів, так і для відвідувачів (рис. 3).

Рис. 3. Камери відеоспостереження стежать за центром Лондона.

Щоб створити безпечне середовище для всіх, важливо сприяти залученню спільноти та залученню місцевих жителів до ініціатив у сфері безпеки. Це може бути досягнуто за допомогою програм громадської поліції, груп зі спостереження за сусідами та участі громадськості в процесах ухвалення рішень. Коли люди відчувають почуття володіння і відповідальності за свою спільноту, вони з більшою ймовірністю будуть активно робити свій внесок у її безпеку. Примітним прикладом взаємодії з громадськістю в ініціативах з безпеки є місто Медельїн у Колумбії. Місто впровадило програму поліції громадської політики під назвою «Медельїн Сегура» (Safe Metelln), яка

уповноважила місцевих мешканців брати активну участь у зусиллях із запобігання злочинності. Завдяки ініціативам спільноти та співпраці з правоохоронними органами місто стало свідком значного зниження рівня злочинності та більш безпечного середовища для своїх мешканців.

Впроваджуючи ці заходи безпеки у міське планування можна перевизначити громадські простори як гостинне, інклюзивне та безпечне середовище для всіх. Створення прогалін, які визначають пріоритети безпеки, не тільки підвищують загальну якість життя для окремих осіб, а й заохочують участь у спільноті та сприяють почуттю приналежності.

3. Створення доступного транспорту. Доступний транспорт є ще одним критичним аспектом розширення прав і можливостей людей з обмеженими можливостями. Інклюзивні ініціативи з міського планування визначають пріоритети в розробці доступних варіантів транспорту, таких як автобуси, доступні для інвалідних візків, поїзди та станції метро. Ці заходи гарантують, що люди з обмеженими можливостями можуть подорожувати самостійно та брати участь у соціальних, освітніх заходах та працевлаштуванні [7]. Наприклад, багато міст почали впроваджувати автобуси з низьким рівнем поверху, які усувають необхідність у сходинках, що полегшує пересування особам із порушеннями мобільності, батькам із візочками та літнім людям. Аналогічним чином, впровадження тактильних плит на автобусних зупинках і вокзалах може допомогти людям з порушеннями зору при самостійній навігації громадського транспорту. Деякі міста також зробили кроки для забезпечення того, щоб транзитні карти і вивіски були доступні для людей з порушеннями зору. Це може включати в себе використання великого друку, шрифту Брайля і тактильних карт для надання інформації у форматі, який доступний для всіх.

Інклюзивний транспорт також означає заохочення і просування альтернативних способів транспорту, які доступні для всіх людей. Ініціативи, як програми спільного використання велосипедів, доступні велосипедні доріжки і позначені паркувальні місця для велосипедів і адаптивних велосипедів. Наприклад, такі міста, як Амстердам і Копенгаген, включали спеціальну велосипедну інфраструктуру, що полегшує особі з усіма здібностями обирати велосипед як вид транспортування [8]. Крім екологічно чистого, їзда на велосипеді забезпечує економічний і доступний спосіб подорожувати в містах (рис. 4).

Створення інклюзивних транспортних систем вимагає співпраці зі спільнотою, включно з особами з обмеженими можливостями, правозахисними групами та організаціями, що працюють у сфері доступності та мобільності.

Рис. 4. Велосипедна інфраструктура в Амстердамі, Нідерланди.

4. Забезпечення зелених просторів у міському середовищі. Громадські парки та розважальні простори необхідні для фізичного й розумового благополуччя людей у міських районах. Проте ці об'єкти часто розподіляють непропорційно, причому спільноти, які недостатньо обслуговуються, мають обмежений доступ до зелених просторів. Для сприяння соціальній справедливості вкрай важливо, щоб парки та розважальні простори розподіляти навпіл й бути доступними для всіх мешканців. Міські планувальники можуть розставити пріоритети в розробці парків і розважальних просторів в областях, в яких відсутні такі об'єкти або мають обмежені зелені простори. Це може включати в себе перетворення вільних ділянок на громадські сади, створення кишенькових парків у густонаселених районах або поживлення наявних парків, щоб зробити їх більш інклюзивними та гостинними. Один ефективний спосіб заохочення природи в міському середовищі – це включення садів на даху. Ці зелені простори не тільки забезпечують зелене середовище для міських жителів, а й допомагають боротися з перегріванням. Наприклад, Парк Хай Лайн в Нью-Йорку перетворила занедбану піднесену залізницю на яскравий зелений простір [9], демонструючи потенціал використання дахів для громадського задоволення (рис. 5).

Рис. 5. Зелений простір (Парк Хай Лайн) на місці залізничної естакади у Нью-Йорку, США

Проектування зелених коридорів у цьому випадку теж не стоїть осторонь. Зелені коридори – це лінійні ділянки рослинності, які з'єднують різні частини міста, забезпечуючи безпечний і приємний шлях для пішоходів і велосипедистів. Ці коридори можуть включати засаджені деревами вулиці, велосипедні доріжки та пішохідні стежки, покращуючи як естетичну привабливість, так і екологічну цінність міських районів. Проєкт відновлення потоку Cheonggyecheon у Сеулі, Південна Корея, перетворив занедбаний потік на динамічний міський оазис [10], надаючи району нового бачення міського середовища (рис. 6).

а)

б)

Рис. 6. Поток Cheonggyecheon у Сеулі, Південна Корея: а) фото до реконструкції; б) фото після реконструкції

Досвід Сеула є прикладом успішної масштабної ревіталізації річки, і не тільки в плані гідротехнічних робіт, а й у плані врегулювання взаємодії між міською владою, громадськістю та бізнесом.

Реалізація вертикальних садів також має місце у забезпеченні зелених просторів у міському середовищі. Вертикальні сади, також відомі як живі стіни, є інноваційним способом ввести природу в міське середовище з обмеженим простором. Ці вертикальні структури, вкриті рослинами, допомагають поліпшити якість повітря, регулювати температуру і знизити забруднення шуму. Одним з примітних прикладів є Saixafogum в Мадриді [11], яка включає в себе приголомшливу живу стіну, що не тільки служить мистецьким центром, а й підвищує загальну екологічну стійкість будівлі (рис. 7).

Також для забезпечення зелених просторів у міському середовищі можливе створення громадських садів. Громадські сади надають жителям можливість виростити свою власну їжу, спілкуватися з природою і сприяти почуттю спільності. Ці загальні простори можуть бути встановлені на порожніх

ділянках або на громадських землях, щоб люди могли зібратися разом і розвивати свої власні зелені простори.

Рис. 7. Вертикальне озеленення у культурному центрі в Мадриді, Іспанія.

Південна центральна ферма в Лос-Анджелесі [12], штат Каліфорнія, була яскравим прикладом ініціативи, заснованої на співтоваристві, яка перетворила колишню промислову площадку в динамічну міську ферму, надаючи нові продукти та освітні можливості для місцевих жителів (рис. 8).

Рис. 8. Південна центральна ферма в Лос-Анджелесі, штат Каліфорнія, США.

Створення кишенькових парків [13], ще один підхід до просування природи в міських районах. Ці невеликі ландшафтні райони можуть бути розроблені на вільних ділянках, що приносить таку необхідну зелень у густонаселені райони. Крихітний, площею всього кілька сотень квадратних

метрів, зелений відкритий простір, де можна призначити зустріч, позайматися йогою, посидіти з книгою чи випити кави в тіні дерев. Таким є один із перших кишенькових парків Нью-Йорка Paley Park (рис. 9). Справедливо вважається чи не найуспішнішим громадським простором у США.

Насамкінець, включення зелених просторів у міське середовище має вирішальне значення для створення інклюзивних і стійких міст. Впроваджуючи сади на даху, кишенькові парки, зелені коридори, вертикальні сади та громадські сади, міські планувальники можуть заохочувати природу й надати мешканцям можливість спілкуватися зі світом природи. Ці впровадження не лише покращують якість життя для людей, а й сприяють загальному здоров'ю й благополуччю громади.

Рис. 9. Paley Park у Нью-Йорку, США.

5. Впровадження інклюзивного відпочинку. При розробці громадських місць для інклюзивного відпочинку важливо розглянути широкий спектр заходів, які обслуговують різні інтереси та здібності. Це означає виходити за рамки традиційного ігрового майданчика або спортивного майданчика і включати простори, в яких беруть участь такі заходи, як садівництво, йога, мистецтво і музика. Інклюзивний відпочинок також повинен розставляти пріоритети в розвитку соціальної взаємодії та залучення спільноти. Чудовим прикладом забезпечення інклюзивного відпочинку, є парк Меггі Дейлі в Чикаго [14]. Його було розроблено з урахуванням інклюзивності, доступними шляхами та входами, а також універсально розробленим ігровим обладнанням, яким можуть користуватися діти всіх здібностей. Крім того, парк пропонує доступні туалети та зони відпочинку, гарантуючи, що кожен може повністю брати участь у розважальних заходах. (рис. 10).

Рис. 10. Вид із пташиного польоту на парк Меггі Дейлі в Чикаго, США

6. Створення сенсорних елементів. Іншим аспектом універсального дизайну є створення сенсорних елементів, які обслуговують широкий спектр людей. Це може бути досягнуто шляхом включення елементів, які включають кілька почуттів, таких як тактильні поверхні, інтерактивні інсталяції та інклюзивні художні експонати. Наприклад, у загальнодоступному парку може бути чутливий сад з ароматними рослинами, тактильними шляхами [15] (рис. 11) та звуковими установками для створення багатого та захоплюючого середовища для всіх.

Рис. 11. Тактильна стежка босоніж у місті Зальцбург, Австрія.

Сенсорний сад у Сінгапурському ботанічному саду [16] є яскравим прикладом інклюзивного дизайну та відпочинку (рис.12).

Рис. 12. Ботанічний сад Сінгапуру і національний сад орхідей, Південно-Східна Азія.

Цей сад спеціально призначений для того, щоб привернути почуття, з такими елементами, як ароматні рослини, текстуровані поверхні та інтерактивні установки. Він забезпечує терапевтичне та інклюзивне середовище для людей із сенсорною чутливістю, що дає їм змогу насолоджуватися природою та унікально взаємодіяти зі своїм оточенням.

7. Включення допоміжних технологій. Досягнення в галузі технологій відкрили нові можливості для створення доступної інфраструктури. Допоміжна технологія відноситься до пристроїв, інструментів і програмного забезпечення, які допомагають людям з обмеженими можливостями у виконанні завдань, які можуть бути складними або неможливими в іншому випадку. Громадські місця можуть використовувати допоміжні технології для підвищення доступності та інклюзивності. Чудовим прикладом допоміжної технології є програмне забезпечення для читання екрана для людей із порушеннями зору. Це програмне забезпечення перетворює письмовий текст на синтезовану мову або Брайля, даючи змогу людям із порушеннями зору отримати доступ до інформації на комп'ютерах, смартфонах та інших цифрових пристроях. За допомогою програмного забезпечення для читання екрана люди з порушеннями зору можуть читати електронні листи, переглядати Інтернет і навіть брати участь в онлайн-навчанні або віддаленій роботі.

Також включення допоміжних технологій повинно зробити доступний громадський транспорт в який впроваджена система, як аудіо оголошення та тактильні карти на автобусах і поїздах, може принести велику користь людям із вадами зору або когнітивними порушеннями, а також надання доступних

квиткових машин та інформаційних кіосків, які можуть гарантувати, що кожен може отримати доступ до послуг громадського транспорту. Додатки технологій Smart City [17] (рис.13), може підвищити доступність у громадських місцях. Вони можуть надати інформацію в режимі реального часу про доступні маршрути, доступність паркування та місцезнаходження доступних засобів, таких як туалети або зони відпочинку.

8. Зміна ставлення. Розширення прав і можливостей людей з обмеженими можливостями також передбачає і зміну ставлення суспільства до інвалідності. Інклюзивні ініціативи з міського планування відіграють вирішальну роль у сприянні зрушенню в бік більш інклюзивного і прийняттого суспільства. Інтегруючи функції доступності в громадські простори, ці ініціативи допомагають нормалізувати інвалідність і сприяти культурі інклюзивності. Наприклад, коли громадські парки включають у себе шляхи інвалідних візків, ігрове обладнання, призначене для дітей з обмеженими можливостями, і доступні місця для сидіння, він надсилає потужне повідомлення про те, що люди з обмеженими можливостями цінуються спільнотою [18]. Таке інклюзивне середовище надає не лише можливості для людей з обмеженими можливостями для участі в розважальній діяльності, а й допомагає подолати бар'єри та сприяти соціальній взаємодії та розумінню серед людей усіх здібностей.

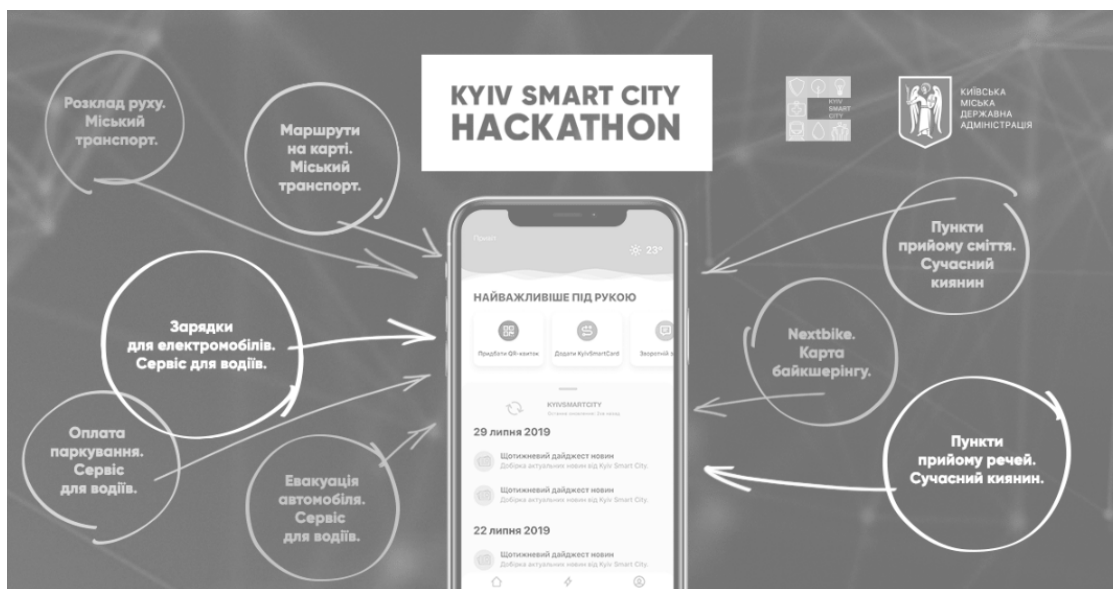

Рис. 13. Ілюстрація можливостей додатків Smart City від ІТ-спеціалістів Києва

9. Залучення Співтовариства. Щоб забезпечити успішну реалізацію універсальних принципів проектування у міському плануванні, важливо залучити співтовариство у процес проектування: консультації з групами захисту інвалідності є ефективними способами збору вкладу та забезпечення того, що дизайн відображає потреби спільноти. Залучення громади до міського

планування починається зі створення можливостей для відкритого діалогу та співпраці. Одним з ефективних способів досягнення цього є організація публічних зустрічей та семінарів. Ці збори надають платформу для мешканців, власників бізнесу та інших зацікавлених сторін, щоб висловити свою думку, проблеми та ідеї. Активно залучаючи громаду до процесів ухвалення рішень, міські планувальники можуть отримати цінну інформацію про те, що потрібно спільноті та її бажанням. Наприклад, у місті Портленд, штат Орегон, Бюро планування та стійкості проводить семінари по сусідству, щоб залучити мешканців до планування громадських місць [19]. Ці семінари дають змогу учасникам ідеї мозкового штурму, ділитися власним досвідом і виражати своє бачення свого району. Для досягнення цих цілей місто створило «20-хвилинний аналіз району», щоб оцінити «повноту» районів і проаналізувати пішохідну доступність і доступність послуг по всьому місту. Аналіз враховує як близькість до місцевих зручностей, парків, шкіл тощо, так і можливість доступу до цих місць призначення з точки зору вуличного сполучення, тротуарів, транспортних послуг і топографії. Ця інформація слугує для оцінки прогресу в досягненні цілей Healthy Connected Neighborhood і діагностики конкретних інвестиційних потреб у різних районах міста. Портлендський план призначений для визначення пріоритетів і узгодження рішень міського бюджету, а не для нового фінансування. План надає місту Портленд скоординований і вимірний підхід до організації та визначення пріоритетності запитів міського бюджету, а також допомагає розставити пріоритети в роботі з іншими організаціями. Завдяки цьому підходу участі місто успішно перетворило райони, що не використовуються належним чином, на динамічні громадські простори, що відображають цінності й сподівання мешканців. У сучасну цифрову епоху онлайн-платформи пропонують для мешканців зручний і доступний спосіб брати участь у дискусіях щодо міського планування, які можна використовувати для обміну інформацією, збору зворотного зв'язку та полегшення ухвалення спільних рішень. Використовуючи онлайн-інструменти, міські планувальники можуть охопити ширшу аудиторію і забезпечити інклюзивність у процесі планування. Наприклад, місто Барселона, Іспанія, розробило онлайн-платформу під назвою Decidim Barcelona [20], яка дає змогу мешканцям брати участь у міському плануванні, ділячись своїми ідеями, коментуючи запропоновані проєкти та проголосувавши за різноманітні ініціативи. Приймаючи технології, Барселона уповноважила своїх громадян активно формувати розвиток міста, сприяючи почуттю власності та гордості спільноти. Залучення громади через участь у міському плануванні має вирішальне значення для створення інклюзивних і динамічних громадських місць. Залучаючи мешканців до процесів ухвалення рішень, використовуючи

онлайн-платформи, створюючи консультативні ради та підтримуючи ініціативи під керівництвом громади, міські планувальники можуть гарантувати, що потреби й сподівання громади перебувають на першому місці міського розвитку.

Висновок. Впровадження інклюзивних пристроїв у міський простір є ключовим елементом для створення доступного та комфортного середовища для всіх громадян, незалежно від їх фізичних можливостей. Такі впровадження сприяють не лише поліпшенню якості життя людей з інвалідністю, але й підвищенню загального рівня інклюзивності та толерантності в суспільстві. Інклюзивне міське планування – це потужний інструмент для створення громадських місць, які є доступними, гостинними і включають всіх людей. Включаючи в процес планування універсальні принципи проектування, міста можуть перевизначити громадські простори, щоб задовольнити різні потреби і здібності своїх мешканців. Від включення функцій доступності та створення мультисенсорного досвіду до пріоритетів безпеки і сприяння соціальній інтеграції, універсальні принципи дизайну можуть перетворити наші міста на простори, які є доступними для всіх. Інклюзивне міське планування не може бути досягнуте без активної участі спільноти. Залучаючи мешканців до процесу планування, міста можуть переконатися, що потреби та уподобання всіх людей враховуються. Це може бути зроблено за допомогою громадських консультацій, семінарів і процесів спільного проектування, які дозволяють спільнотам мати право голосу у формуванні своїх власних кварталів. Завдяки спільним зусиллям уряду, громадських організацій та приватного сектора можливо створити міський простір, де кожен мешканець почуватиметься рівноправним і включеним у суспільне життя. Таким чином, інклюзивні пристрої стають не лише технологічною новацією, але й важливим кроком до соціальної справедливості та рівності.

Література

1. Що таке інклюзивність та безбар'єрність? Інклюзія в Україні. URL:<https://beetroot.academy/blog/inklyuzivnist-ta-bezbariernist> (дата звертання: 12.05.2024)
2. Безбар'єрність – це свобода для тих, хто заплатив здоров'ям за нашу свободу. URL: <https://www.ukrinform.ua/rubric-society/3843427-bezbarernist-ce-svoboda-dla-tih-hto-zaplativ-zdorovam-za-nasu-svobodu.html> (дата звертання: 12.05.2024)
3. Рівність та інклюзивність. Як Дім будуватиме доступність і захищатиме права маломобільних груп. URL: <https://www.ukrinform.ua/rubric->

politics/3085100-rivnist-ta-inkluzivnist-ak-dim-buduvatime-dostupnist-i-zahisatime-prava-malomobilnih-grup.html (дата звертання: 13.05.2024)

4. Хто належить до маломобільних груп населення та які засоби доступності для них передбачені? URL: <https://mb.expert/hto-nalezhyt-do-malomobilnyh-grup-naselennya-ta-yaki-zasoby-dostupnosti-dlya-nyh-peredbacheni/> (дата звертання: 13.05.2024)

5. Доступна Барселона, туризм для людей з обмеженими можливостями. URL: <https://blog.apartmentbarcelona.com/2014/01/15/accessible-barcelona/> (дата звертання: 13.05.2024)

6. Лондон став найбільш охоронюваним містом у західному світі. URL: <https://www.epochtimes.com.ua/dobri-novyny/london-stav-naybilsh-ohoronyuvanym-mistom-u-zahidnomu-sviti-144590> (дата звертання: 14.05.2024)

7. Уреньов В.П., Сторожук С.С., Овсянкін О.П. Проблеми адаптації архітектурного середовища транспортної інфраструктури для людей з обмеженими можливостями. *Сучасні проблеми архітектури та містобудування. 2023. Вип. 66. С. 265.* DOI: <https://doi.org/10.32347/2077-3455.2023.66.264-277> (дата звертання: 13.05.2024).

8. Місто велосипеда. Амстердам. URL: <https://spilnohub.org/sity-of-the-bike/> (дата звертання: 13.05.2024)

9. Як із занедбаної залізниці в Нью-Йорку «виріс» розкішний парк. URL: <https://www.obozrevatel.com/ukr/city/yak-iz-zanedbanoi-zalznitsi-v-nyu-jorku-viris-rozkishnij-park.htm> (дата звертання: 13.05.2024)

10. Тут буде місто-сад. Проєкт відновлення потоку Cheonggyecheon у Сеулі. URL: <https://pragmatika.media/zdes-budet-gorod-sad/> (дата звертання: 13.05.2024)

11. Кайша-Форум у Мадриді. Інформація про об'єкт, поради туристам. URL: <https://trips.com.ua/country/kaysha-forum-u-madrydi/> (дата звертання: 13.05.2024)

12. Остання битва за South Central Farm. URL: <https://www.latimes.com/local/lanow/la-me-ln-south-central-farm-alameda-industrial-businesses-20190702-story.html> (дата звертання: 14.05.2024)

13. Кишенькові парки. Маленькі оази з великим потенціалом. URL: <https://pragmatika.media/kishenkovi-parki-malenki-oazi-z-velikim-potencialom/> (дата звертання: 14.05.2024)

14. Парк Меггі Дейлі став окрасою Чикаго. URL: <https://www.architecture.org/learn/resources/buildings-of-chicago/building/maggie-daley-park/> (дата звертання: 14.05.2024)

15. Стежка босоніж Weißbach біля Lofer. URL: <https://www.wanderdoerfer.at/salzburg/wanderweg/barfussweg-weissbach-bei-lofer/> (дата звертання: 14.05.2024)
16. Про Сінгапурський ботанічний сад. URL: <https://tools.bgci.org/garden.php?id=231&ftrCountry=SG&ftrKeyword=&ftrBGCIem=Y&ftrIAReg=> (дата звертання: 14.05.2024)
17. Усі міські сервіси Києва в телефоні. IT-фахівці розширили функціонал додатку Kyiv Smart City. URL: https://kyivcity.gov.ua/news/usi_miski_servisi_kiyeva_v_telefoni_it-fakhivtsi_rozshirili_funktsional_dodatku_Kyiv_Smart_City/ (дата звертання: 14.05.2024)
18. Інтеграція людей з особливими потребами у суспільство як прояв цінності і толерантного ставлення до людей. URL: <https://ap.uu.edu.ua/article/70> (дата звертання: 15.05.2024)
19. Портлендська стратегія здорового підключеного сусідства. URL: <https://www.c40.org/case-studies/portland-s-healthy-connected-neighbourhood-strategy/> (дата звертання: 15.05.2024)
20. Decidim – цифрова платформа для участі громадян. URL: <https://decidim.org/> (дата звертання: 15.05.2024)

Ovsyankin Oleksandr, Nosal Stepan,
Odesa State Academy of Civil Engineering and Architecture

INCLUSIVE URBAN PLANNING INITIATIVES

The article is devoted to the study of the implementation of modern inclusive devices in the urban space in order to ensure equal access for all categories of the population, including people with disabilities. The article discusses the key aspects of inclusive design and its importance for creating a barrier-free environment in cities. Various types of inclusive devices, such as ramps, elevators, tactile paths, sound signals at pedestrian crossings and other technological solutions that facilitate movement and orientation in urban space, have been analyzed.

One of the main topics of the article is the importance of integrating inclusive technologies at the stage of planning and designing urban infrastructures. It is emphasized the need to take into account the needs of people with disabilities when developing urban projects, which allows to avoid additional costs for infrastructure adaptation in the future. In addition, the article examines examples of successful implementation of inclusive solutions in different cities of the world, which

demonstrate the practical advantages and positive impact of such measures on the quality of life of residents.

The role of technology in ensuring inclusiveness of urban space is also considered. Emphasis is placed on smart technologies, such as mobile applications for navigation that take into account the needs of people with disabilities, automatic information systems in public transport, and sensor systems to control access to various facilities. The article discusses both positive aspects and challenges that cities face when implementing inclusive technologies.

The conclusions of the article emphasize the importance of a multi-faceted approach to the creation of an inclusive urban space, which includes cooperation between government structures, public organizations, technology companies and the users of inclusive devices themselves. Thanks to this, it is possible to achieve harmonious development of the city infrastructure, which will be convenient and accessible to all residents without exception.

Keywords: inclusiveness; urban environment; public space; accessibility; barrier-free; universal design.

REFERENCES

1. Shcho take inklyuzyvnist' ta bezbar'yernist'? Inklyuziya v Ukrayini. URL: <https://beetroot.academy/blog/inklyuzivnist-ta-bezbariarnist> {in Ukrainian}
2. Bezbar'yernist' – tse svoboda dlya tykh, khto zaplatyv zdorov'yam za nashu svobodu. URL: <https://www.ukrinform.ua/rubric-society/3843427-bezbariarnist-ce-svoboda-dla-tih-hto-zaplativ-zdorovam-za-nasu-svobodu.html> {in Ukrainian}
3. Rivnist' ta inklyuzyvnist'. Yak Dim buduvatyme dostupnist' i zakhyschatyme prava malomobil'nykh hrup. URL: <https://www.ukrinform.ua/rubric-politics/3085100-rivnist-ta-inkluzivnist-ak-dim-buduvatyme-dostupnist-i-zahisatyme-prava-malomobilnih-grup.html> {in Ukrainian}
4. Khto nalezhyt' do malomobil'nykh hrup naseleण्या ta yaki zasoby dostupnosti dlya nykh peredbacheni? URL: <https://mb.expert/hto-nalezhyt-do-malomobilnyh-grup-naseleण्या-ta-yaki-zasoby-dostupnosti-dlya-nyh-peredbacheni/> {in Ukrainian}
5. Dostupna Barselona, turyzm dlya lyudey z obmezheny mozhyvostyamy. URL: <https://blog.apartmentbarcelona.com/2014/01/15/accessible-barcelona/> {in English}
6. London stav naybil'sh okhorneyuvanyym mistom u zakhidnomu sviti. URL: <https://www.epochtimes.com.ua/dobri-novyny/london-stav-naybilsh-okhorneyuvanyym-mistom-u-zakhidnomu-sviti-144590> {in Ukrainian}
7. Uren'ov V.P., Storozhuk S.S., Ovsyankin O.P. Problemy adaptatsiyi arkhitekturnoho seredovyscha transportnoyi infrastruktury dlya lyudey z

obmezhenymy mozhlyvostyamy. Suchasni problemy arkhitektury ta mistobuduvannya. 2023. Vyp. 66. S. 265. DOI: <https://doi.org/10.32347/2077-3455.2023.66.264-277> {in Ukrainian}

8. Misto velosypeda. Amsterdam. URL: <https://spilnohub.org/sity-of-the-bike/> {in Ukrainian}

9. Yak iz zanedbanoyi zaliznytsi v N'yu-Yorku «vyris» rozkishnyy park. URL: <https://www.obozrevatel.com/ukr/city/yak-iz-zanedbanoi-zalznitsi-v-nyu-jorku-viris-rozkishnij-park.htm> {in Ukrainian}

10. Tut bude misto-sad. Proyeckt vidnovlennya potoku Cheonggyecheon u Seuli. URL: <https://pragmatika.media/zdes-budet-gorod-sad/> {in English}

11. Kaysha-Forum u Madrydi. Informatsiya pro ob'yekt, porady turystam. URL: <https://trips.com.ua/country/kaysha-forum-u-madrydi/> {in Ukrainian}

12. Ostannya bytva za South Central Farm. URL: <https://www.latimes.com/local/lanow/la-me-ln-south-central-farm-alameda-industrial-businesses-20190702-story.html> {in English}

13. Kyshen'kovi parky. Malen'ki oazy z velykym potentsialom. URL: <https://pragmatika.media/kishenkovi-parki-malenki-oazi-z-velikim-potencialom/> {in Ukrainian}

14. Park Mehhi Deyli stav okrasoyu Chykaho. URL: <https://www.architecture.org/learn/resources/buildings-of-chicago/building/maggi-daley-park/> {in English}

15. Stezhka bosonizh Weißbach bilya Lofer. URL: <https://www.wanderdoerfer.at/salzburg/wanderweg/barfussweg-weissbach-bei-lofer/> {in German}

16. Pro Sinhapurs'kyi botanichnyy sad. URL: <https://tools.bgci.org/garden.php?id=231&ftrCountry=SG&ftrKeyword=&ftrBGCIImem=Y&ftrIAReg=> {in English}

17. Usi mis'ki servisy Kyyeva v telefoni. IT-fakhivtsi rozshyryly funktsional dodatku Kyiv Smart City. URL: https://kyivcity.gov.ua/news/usi_miski_servisi_kiyeva_v_telefoni_it-fakhivtsi_rozshirili_funktsional_dodatku_Kyiv_Smart_City/ {in Ukrainian}

18. Intehratsiya lyudey z osoblyvymy potrebamy u suspil'stvo yak proyav tsinnosti i tolerantnoho stavlennya do lyudey. URL: <https://ap.uu.edu.ua/article/70> {in Ukrainian}

19. Portlends'ka stratehiya zdorovoho pidklyuchenoho susidstva. URL: <https://www.c40.org/case-studies/portland-s-healthy-connected-neighbourhood-strategy/> {in English}

20. Decidim – tsyfrova platforma dlya uchasti hromadyan. URL: <https://decidim.org/> {in English}